

Budowa systemu ochrony zdrowia w oparciu o jakość to konieczność

Dr Małgorzata Gałązka-Sobotka

Dziekan Centrum Kształcenia Podyplomowego

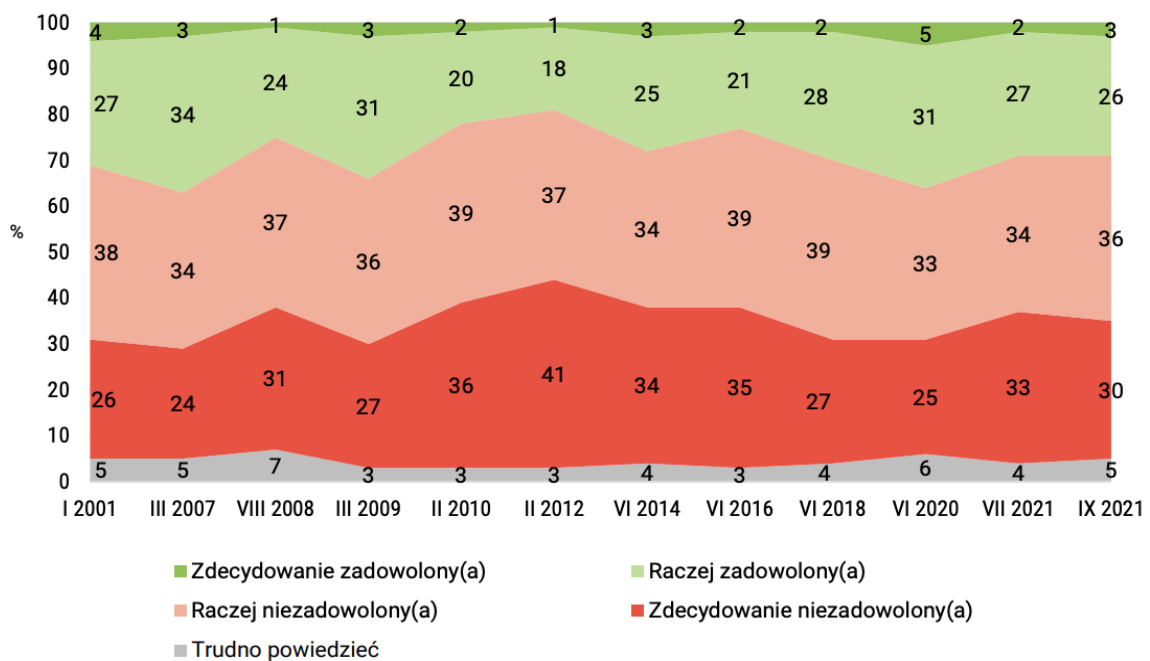
Dyrektor Instytutu Zarządzania w Ochronie Zdrowia

Center of Value Based Healthcare

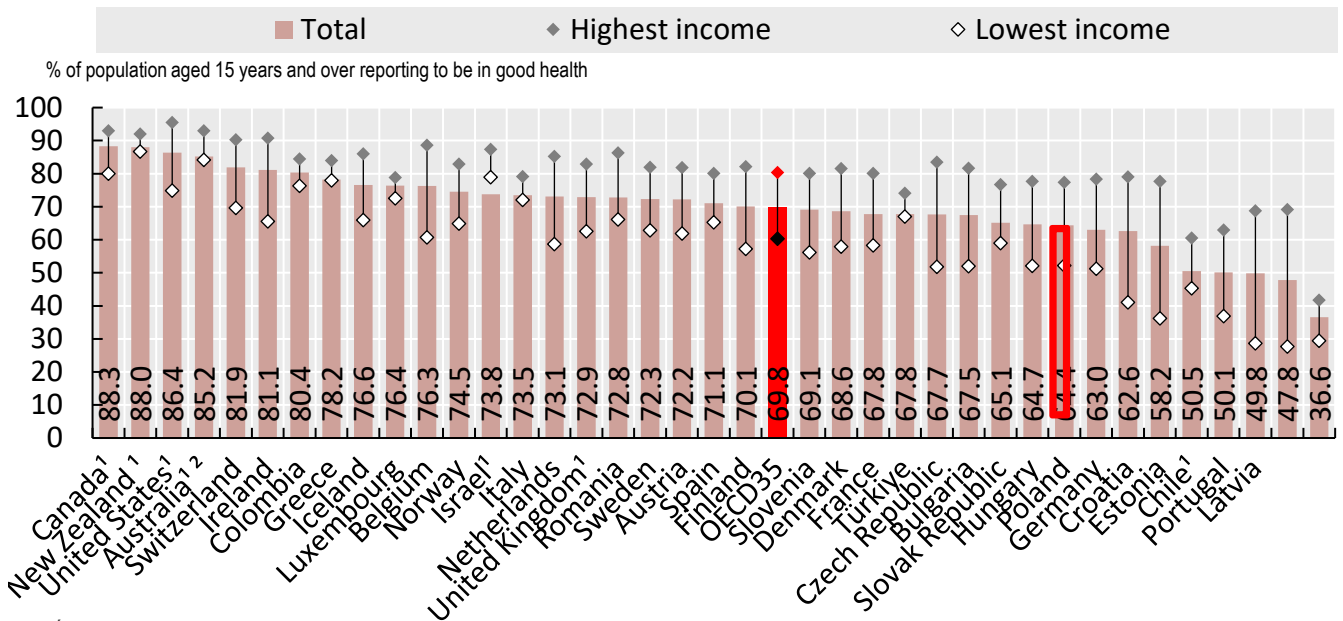
Z czego wynika presja na jakość i bezpieczeństwo?

Opinie na temat funkcjonowania systemu opieki zdrowotnej (CBOS 2021)

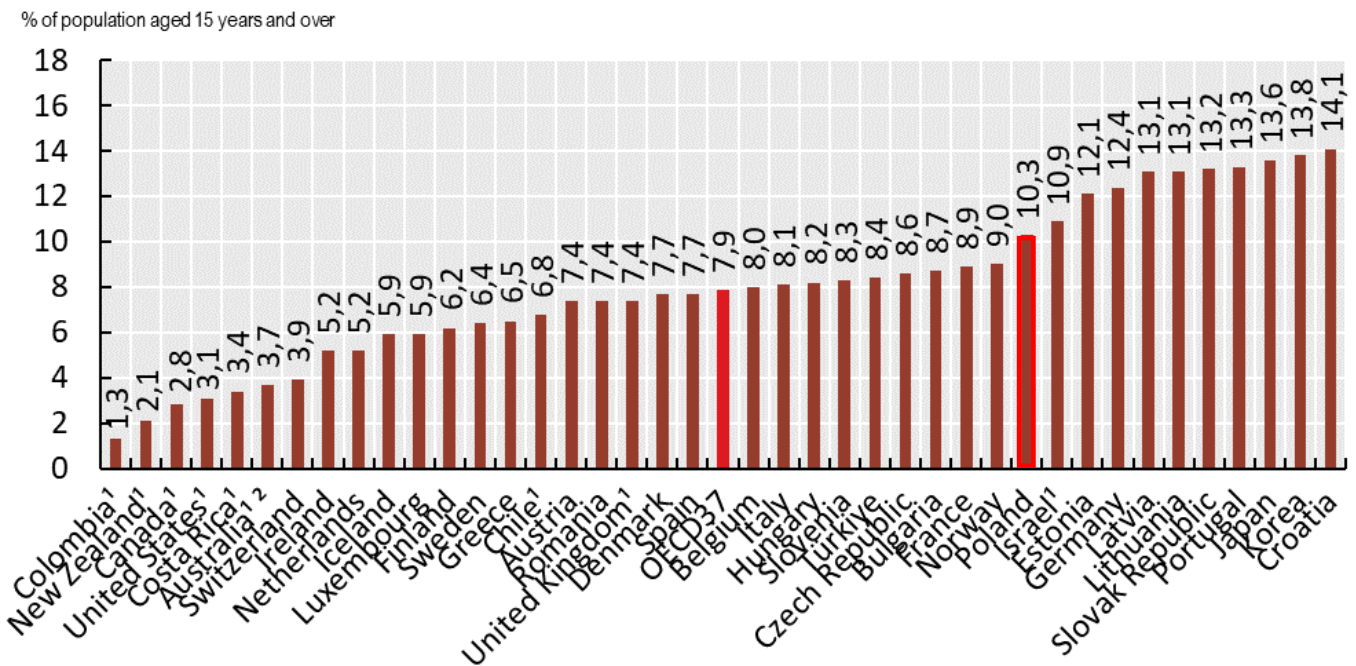
RYS. 1. Czy, ogólnie rzecz biorąc, jest Pan(i) zadowolony(a) czy też niezadowolony(a) z tego, jak obecnie funkcjonuje opieka zdrowotna w naszym kraju?

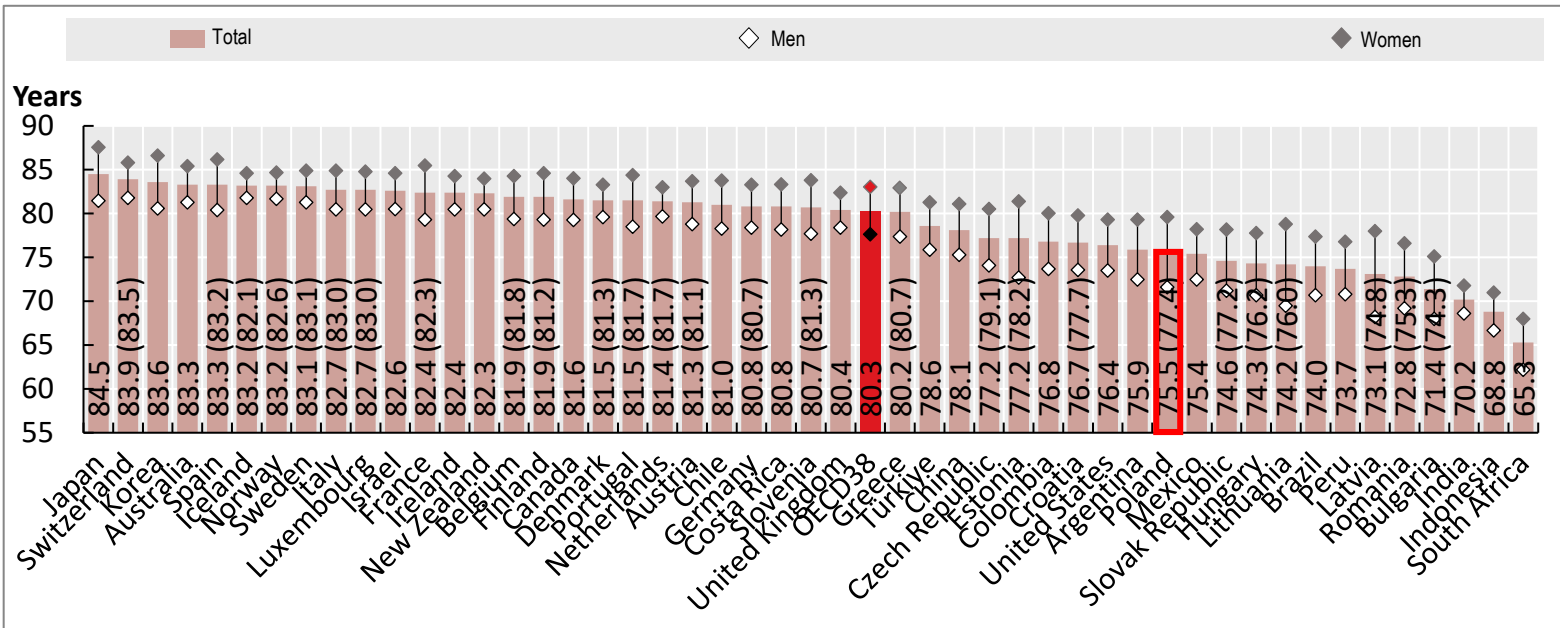
Dorośli oceniający swoje zdrowie jako dobre lub bardzo dobre, według kwintyla dochodów, 2021 r.

Dorośli oceniający swoje zdrowie jako złe lub bardzo złe, 2021 r.

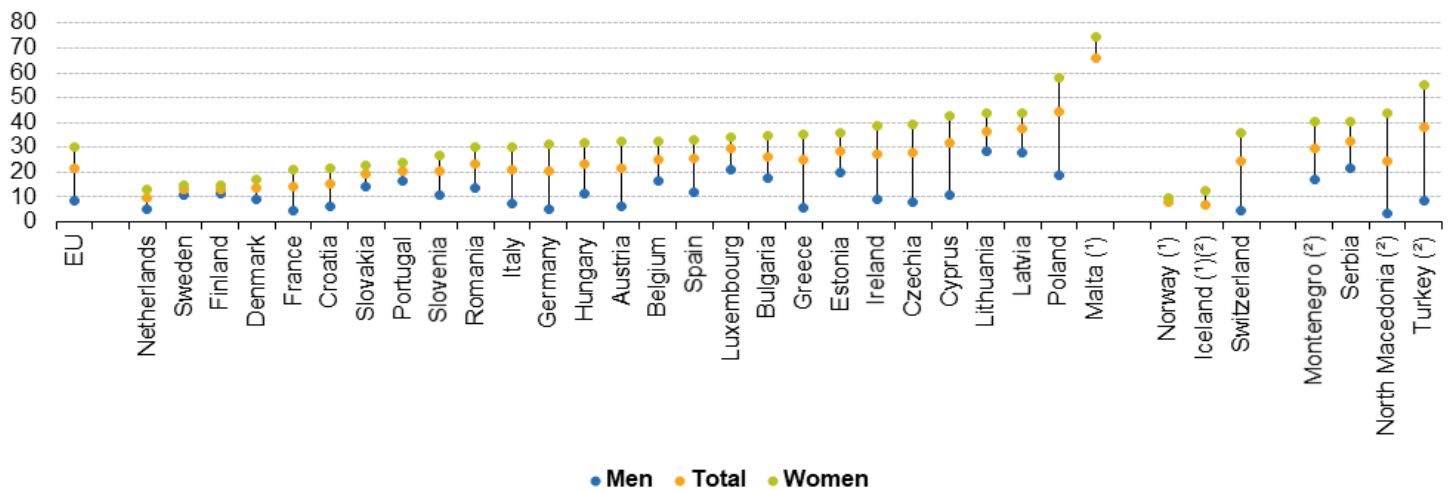
Oczekiwana długość życia w chwili urodzenia jest w Polsce o cztery lata krótsza niż średnia OECD, 2021 i 2022 (lub najbliższy rok)

Źródło: OECD Health Statistics 2023, Eurostat 2023 for EU countries plus Iceland, Norway and Switzerland.

Inactive population due to caring responsibilities, by sex, by country, 2021

(% of population aged 20 to 64 outside the labour force)

Note: Data (especially for men) have low reliability for many countries.

(*) No data for men.

(*) 2020 data.

Source: Eurostat (online data code: sdg_05_40)

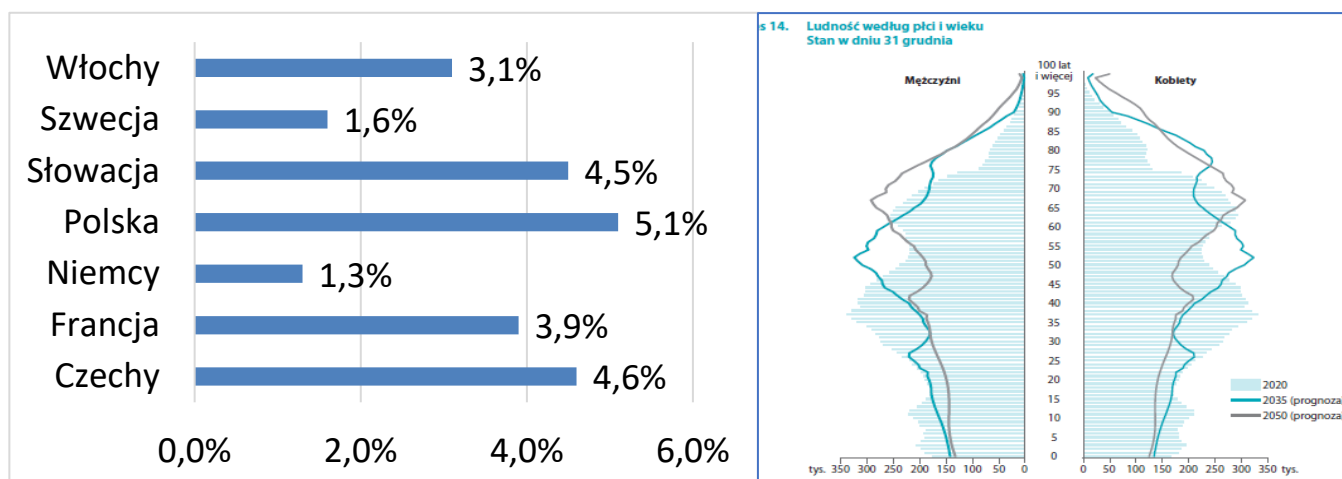
eurostat

Obowiązki opiekuńcze są głównym powodem braku aktywności zawodowej Polek (60%)

Także dla Polaków wskaźnik (20%) jest dwukrotnie wyższy niż "typowy" w UE.

- Aktywni zawodowo: 17,5 mln - w tym **pracujący: 17,0 mln**
- Bierni zawodowo: 12,4 mln - w tym emeryci: 5,2 mln
  - w tym **chorzy i niepełnosprawni: 1,0 mln**
  - w tym **opiekunowie: 0,8 mln +**

Wzrost % ludności w grupie wiekowej 65+ w latach 2011 i 2021 oraz prognozy do 2050r.

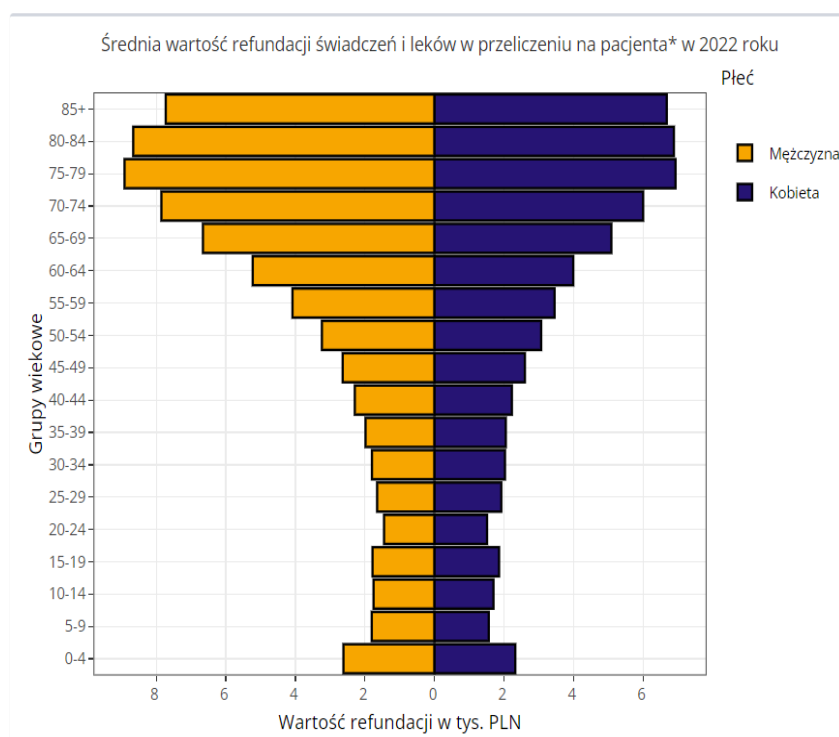

Źródło: Eurostat, <https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/tps00028/default/table?lang=en>, 09.08.2022

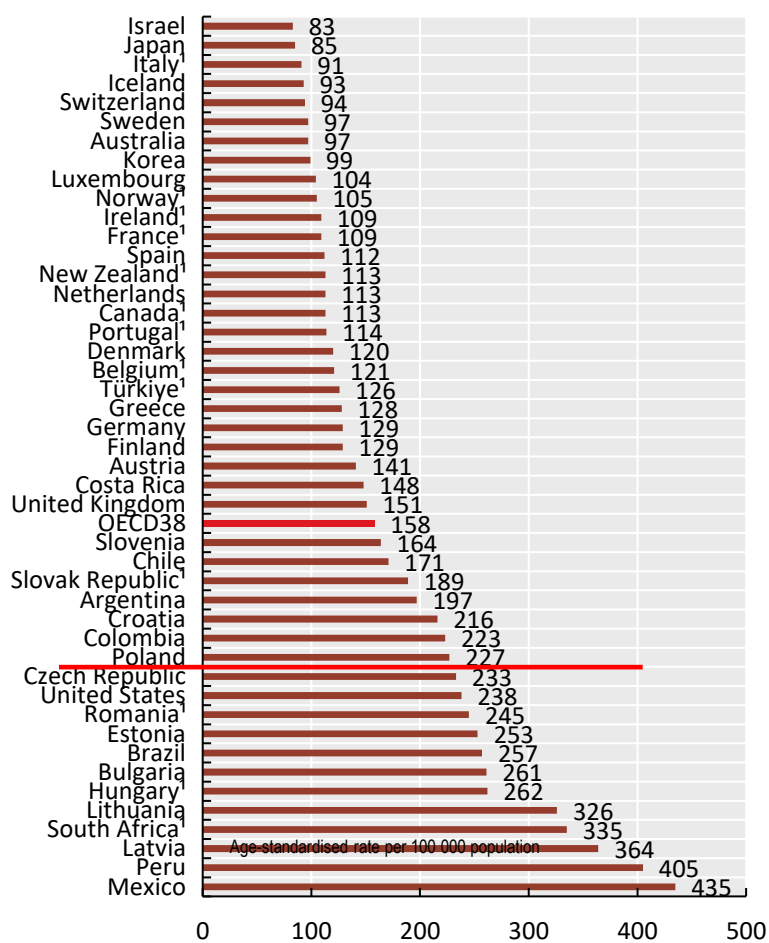
Kategoria	2022	2050	Dynamika
Liczba osób w wieku 18-65 lat	23,5 mln	18,2 mln	-22%
Liczba osób starszych niż 65 lat	7,4 mln	9,9 mln	+34%
Ilość osób ogółem	37,8 mln	34 mln	-12%
Liczba osób 18-65 na 100 osób 65+	319	184	-42%
Koszty opieki zdrowotnej (w cenach 2022)	108 mld zł	115 mld zł	+7%
Koszt opieki zdrowotnej / pacjenta	2865 zł	3482 zł	+22%
Koszt opieki zdrowotnej / osobę 18-65	4612 zł	6357 zł	+38%

Źródło: K. Sobolewski. Główny ekonomista Pracodawców RP

Koszty opieki zdrowotnej „ekspłodują” powyżej 50r.ż.

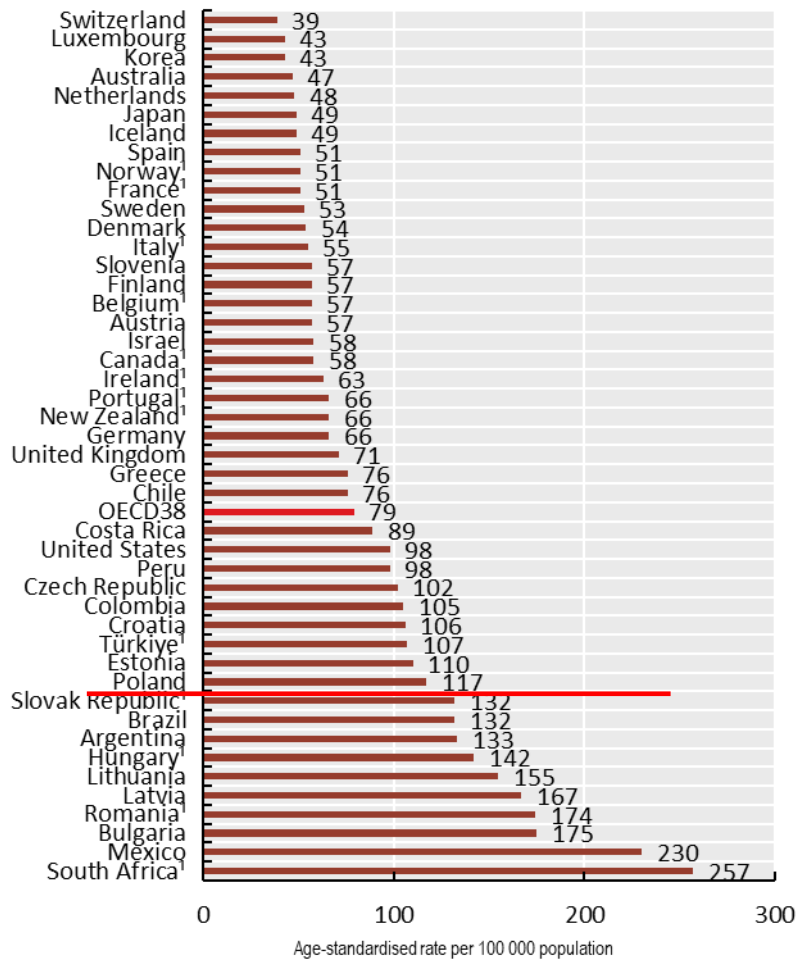

Zgony możliwe do uniknięcia dzięki PROFILAKTYKTYCE

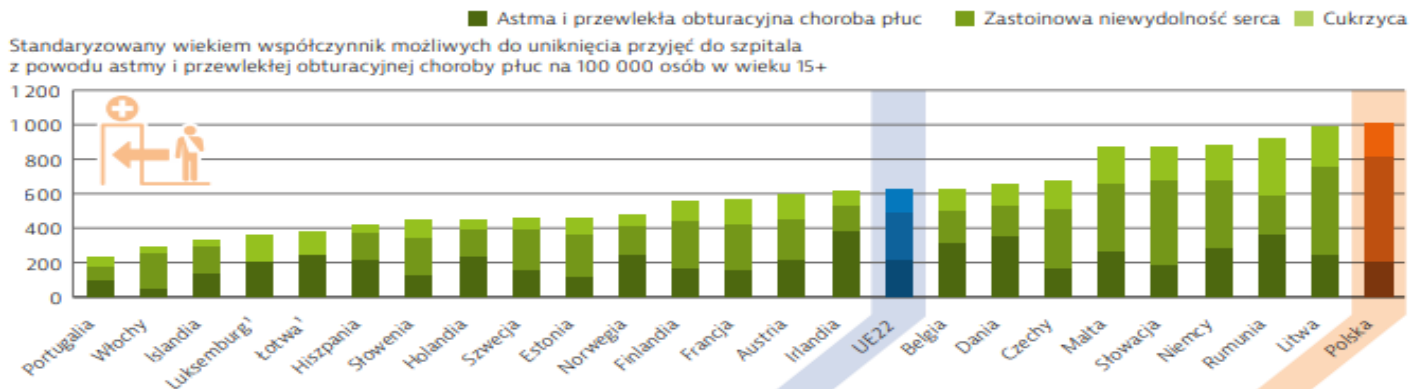
Source: OECD Health Statistics 2023, based on the WHO Mortality Database.

Zgony możliwe do uniknięcia dzięki INTERWENCJOM MEDYCZNYM

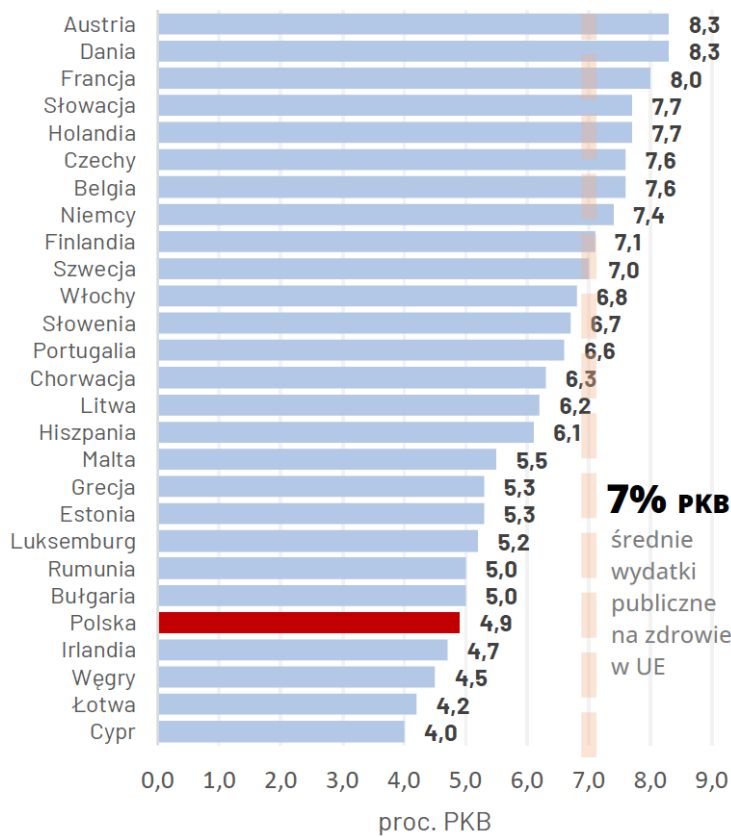
Source: OECD Health Statistics 2023, based on the WHO Mortality Database.

Rys. 13. Wielu przyjęć do szpitala można zapobiec dzięki silniejszej opiece podstawowej

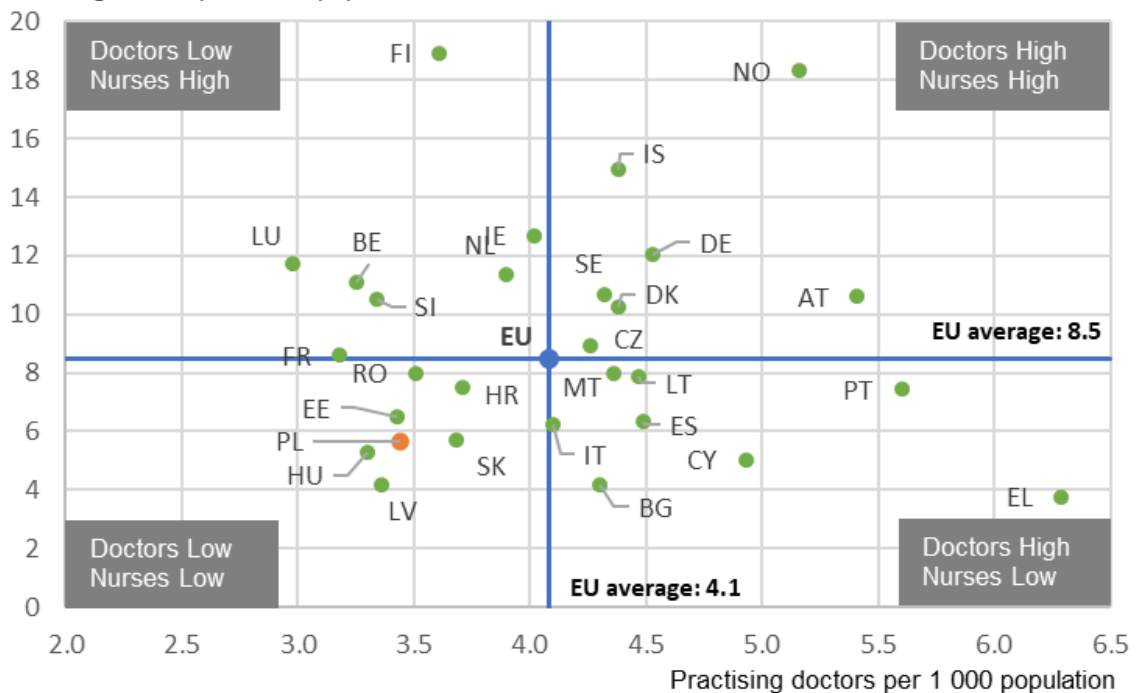
Uwaga: 1. Dane dotyczące zastoinowej niewydolności serca nie są dostępne w przypadku Łotwy i Luksemburga.
 Źródło: Statystyki OECD z 2021 r. dotyczące zdrowia (dane za 2019 r. lub najbliższy rok).

Strategiczne ograniczenia

Źródło: Monitor OZ nr 3-2022, <http://calpe.pl/monitor/wp-content/uploads/2022/09/Monitor-OZ-nr-3-2022.pdf> Na podstawie OECD.

Practising nurses per 1 000 population

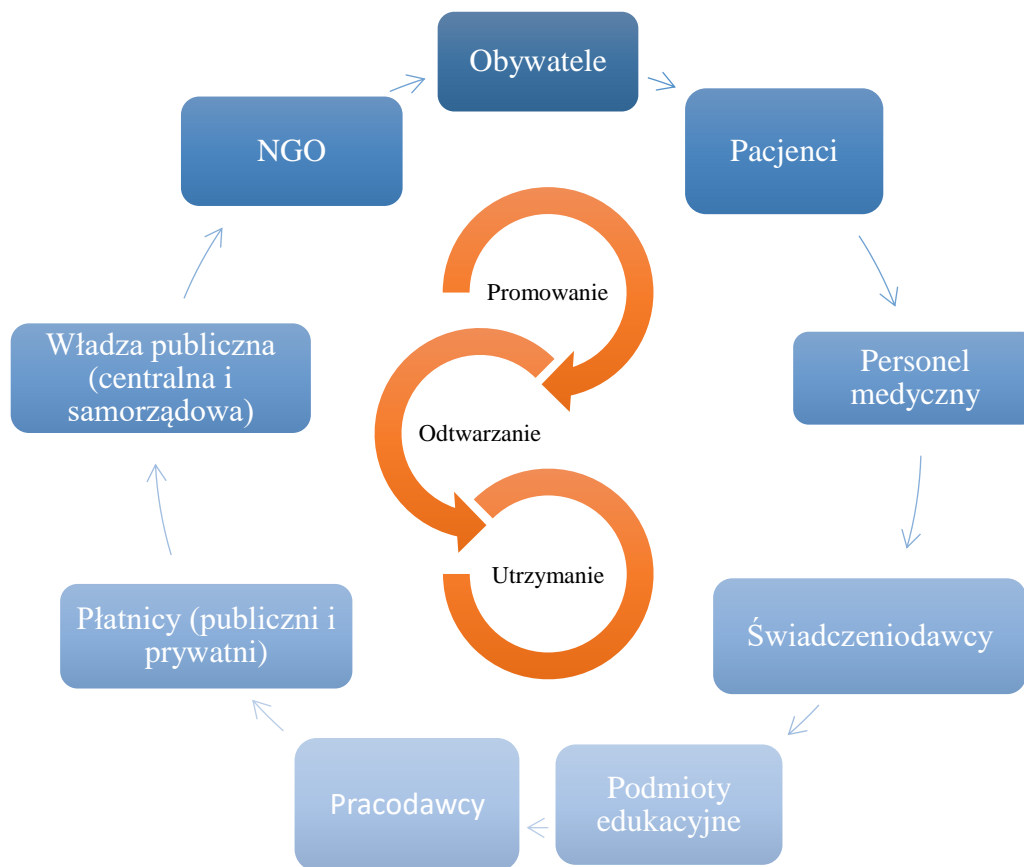

Źródło: COUNTRY HEALTH PROFILE 2023, FINAL DRAFT – SEPTEMBER 2023

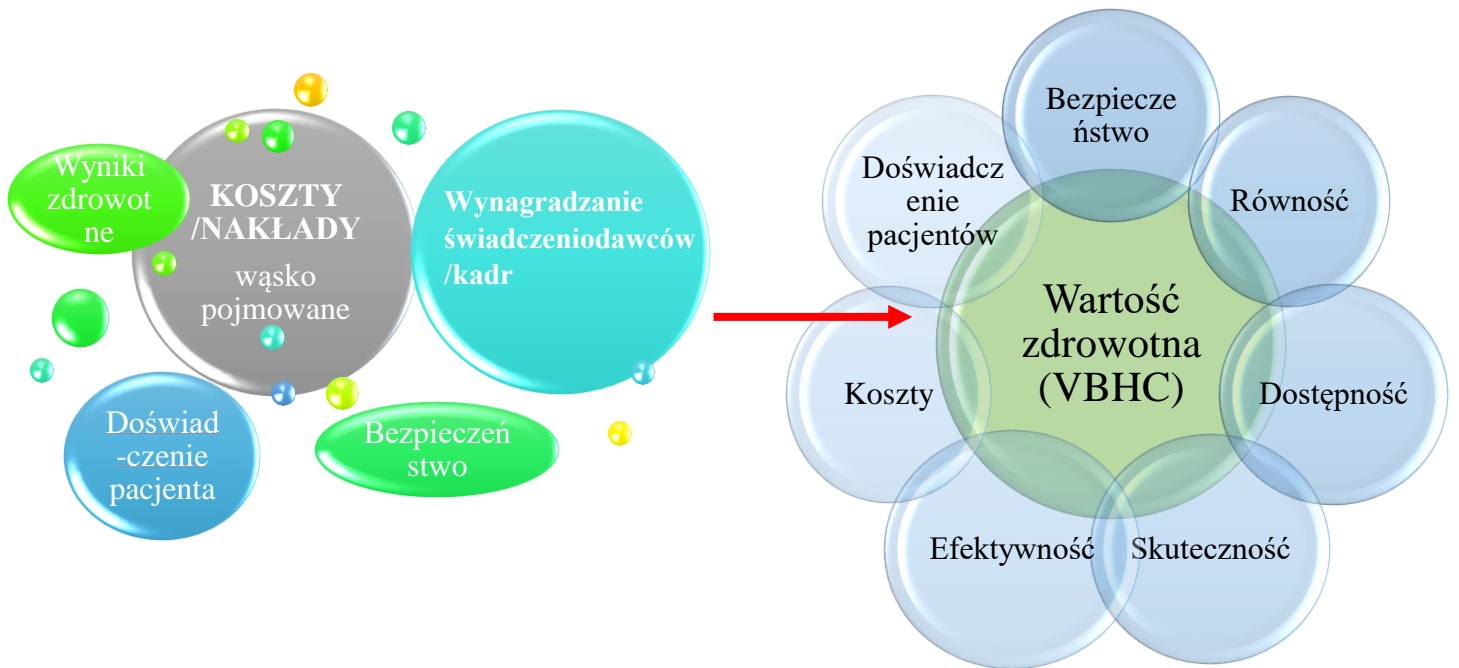
Jak przełamać niemoc systemową?

Wykorzystać potencjał interesariuszy systemu!

Źródło: Health systems: improving performance, The World Health Report 2000, WHO, 2000.

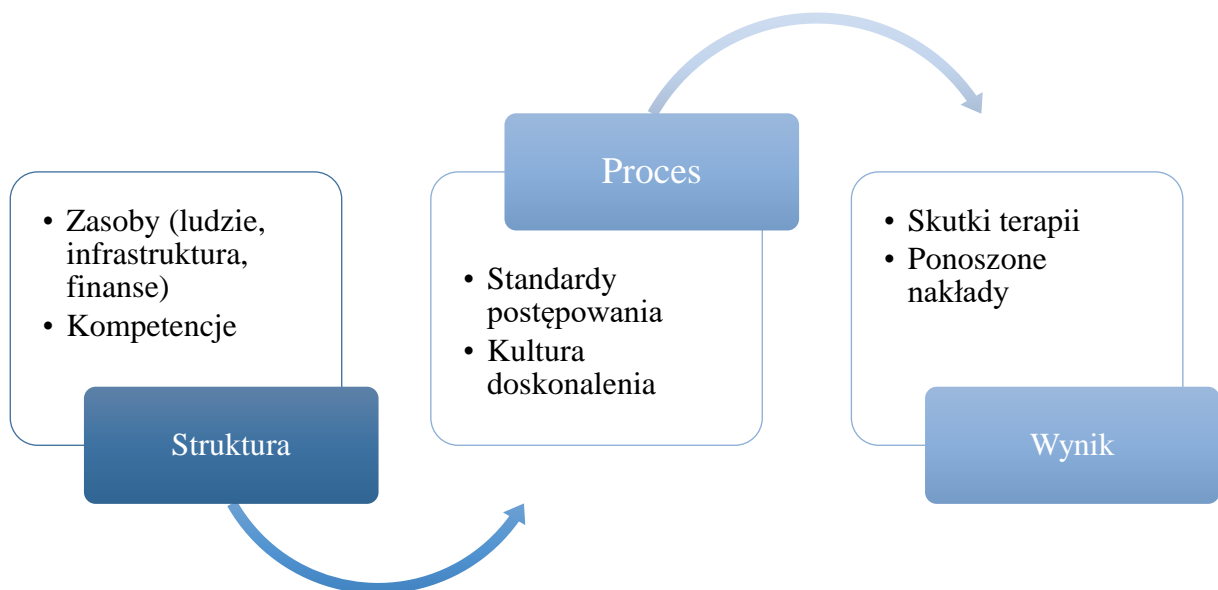
Kierunek zmiany paradygmatu systemu ochrony zdrowia

Źródło: Opracowanie własne.

Wymiary pomiaru wartości zdrowotnej

Model Donabedina

Ustawa o jakości i bezpieczeństwie pacjenta - nowe otwarcie w ochronie zdrowia?

Prawdopodobieństwu zwiększenia przez usługi zdrowotne oczekiwanych efektów leczenia, zgodnych z aktualnym stanem wiedzy medycznej sprzyja jakość ochrony zdrowia (WHO).

Celem strategicznym każdego systemu powinno być zatem dążenie do **zapewnienie odpowiedniej jakości**, rozumianej zgodnie z teorią Deminga jako proces, w którym wybrany obszar opieki modyfikujemy w następstwie oceny jego **zgodności ze standardem**.

Ewaluacja stopnia spełnienia standardu pozwala identyfikować obszary dalszych zmian, które pozwalają zbliżyć się do wcześniej zdefiniowanego standardu. Powtarzalność tego podejścia określa się mianem cyklu zapewnienia jakości. Upowszechnienie tego podejścia prowadzi do równoważenia systemu.

"Jakość to stopień, w jakim zespół opieki medycznej **spełnia wymagania pacjenta i wymagania związane z produktami lub usługami, zgodnie z najlepszymi praktykami**, zapewniając tym samym skuteczność, bezpieczeństwo i zadowolenie pacjenta" (ISO 9001:2015)

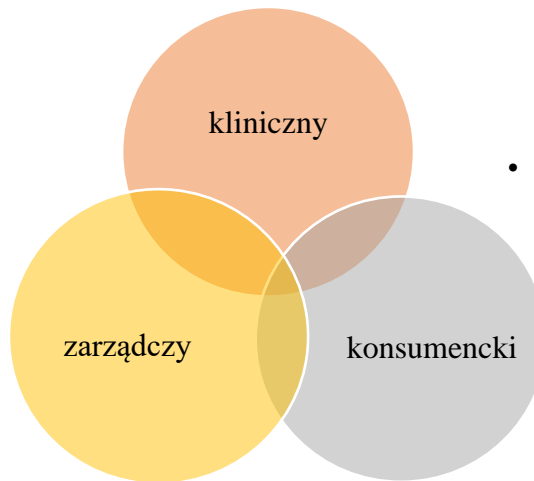
„Jakość to ten rodzaj opieki, w którym maksymalizuje się mierzalne dobro pacjenta, biorąc pod uwagę **równowagę oczekiwanych korzyści i strat towarzyszących procesowi opieki** we wszystkich jego elementach” (A. Donabedian)

"Jakość opieki medycznej to dostarczanie pacjentowi opieki medycznej o wysokiej jakości **zgodnie z najlepszymi praktykami, zintegrowanymi ze współpracą i komunikacją między członkami zespołu opieki zdrowotnej**" (American Medical Association)

Zakres przedmiotowy ustawy o jakości – obszary poddane ocenie

- posiadania akredytacji lub innego certyfikatu albo świadectwa potwierdzającego jakość wydanego przez niezależną akredytowaną jednostkę
- stopień wykorzystania zasobów będących w dyspozycji podmiotu
- długość hospitalizacji struktury realizowanych świadczeń.

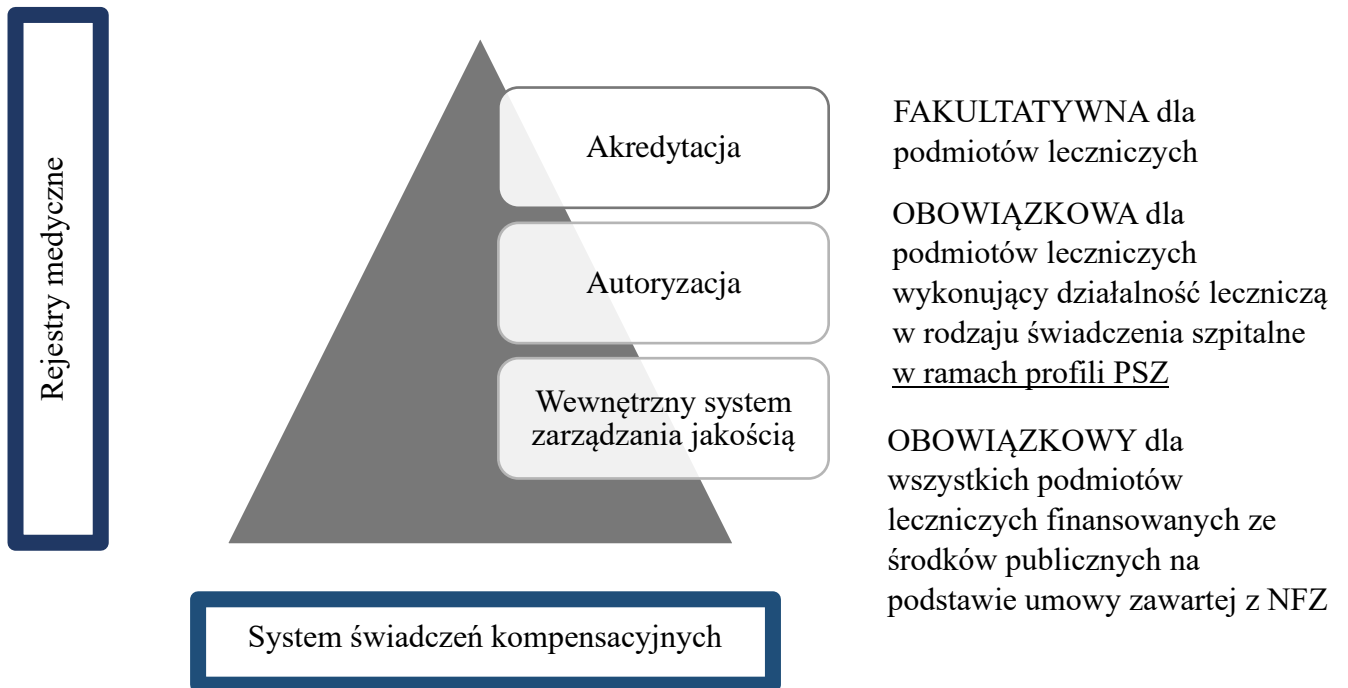

- efektu leczniczego powtórne hospitalizacje z tej samej przyczyny
- śmiertelność po zabiegach: w trakcie hospitalizacji w okresie 30 dni, 90 dni oraz roku od dnia zakończenia hospitalizacji
- doświadczenia w wykonywaniu określonych świadczeń opieki zdrowotnej
- wyniki badań opinii pacjentów

Minister właściwy do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe wskaźniki jakości opieki zdrowotnej.

Podmiotem obowiązany do monitorowania wskaźników jakości opieki zdrowotnej jest NFZ.

Zakres podmiotowy ustawy

System nakierowany na pacjenta – system nakierowany na jakość i bezpieczeństwo!

Czy to się może udać?

Value-Based Healthcare

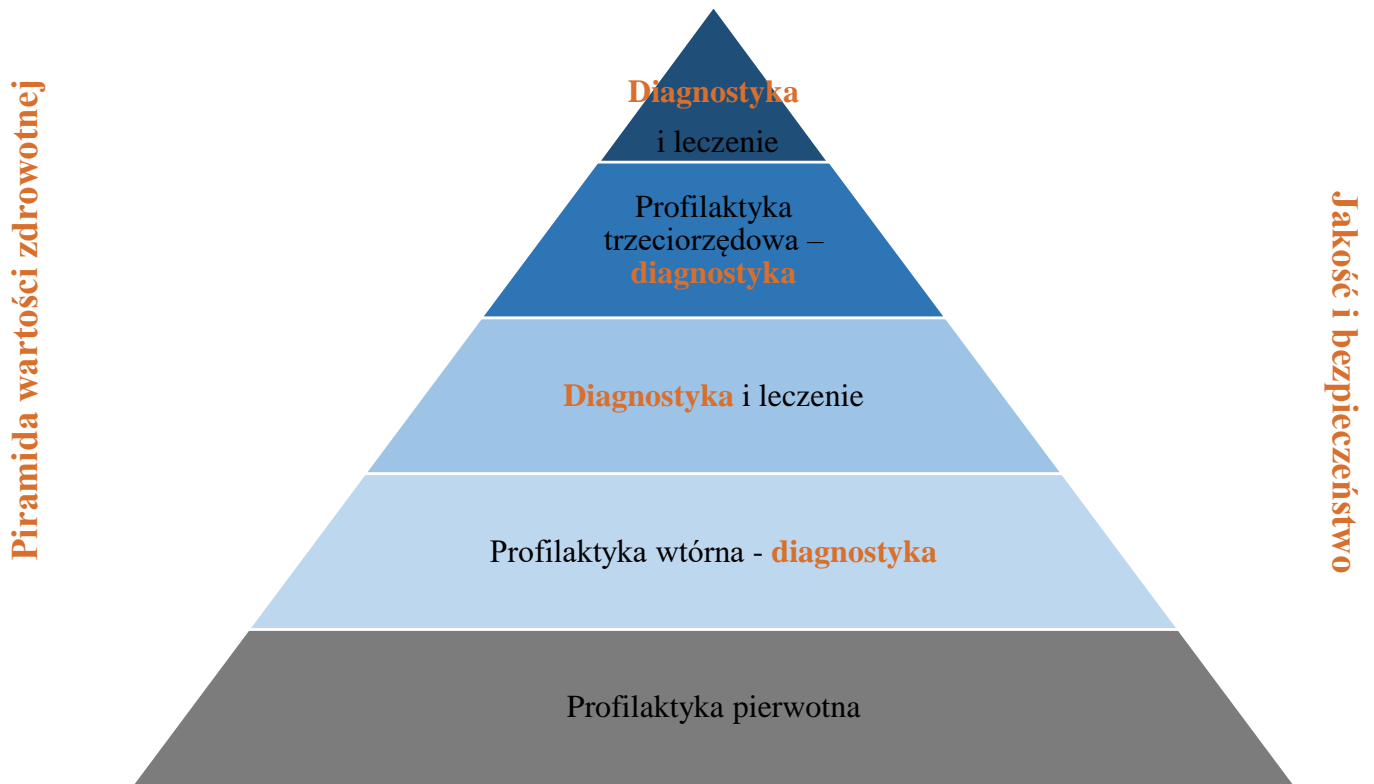
W dążeniu do wartości

Ścieżki opieki, usprawnienia procesów, inicjatywy bezpieczeństwa, koordynatorzy opieki, zarządzanie chorobami i inne nakładki na obecną strukturę mogą być korzystne,

ale niewystarczające!!!

Value-Based Healthcare

Brakujące ogniwa

Źródło: Opracowanie własne

Potencjał diagnostyki w pomnożeniu wartości zdrowotnej REKOMENDACJ

Transformacja systemu z medycyny naprawczej na zapobiegawczą

Włączenie badań laboratoryjnych do oceny POZ

Wdrożenie standardów diagnostyki laboratoryjnej i procedur ewaluacji

Stworzenie dedykowanego i kompetentnego ośrodka nadzoru nad jakością diagnostyki laboratoryjnej przy Ministerstwie Zdrowia

Dialog na rzecz jakości i bezpieczeństwa ze środowiskiem medycznym

Krok ku lepszej przyszłości

Wskaźnik S.18	Liczba wykonanych kluczowych badań (te które są raportowane jako produkty rozliczeniowe) na 1 tys. pacjentów, będących pod opieką placówki	Stosunek liczby wykonanych kluczowych badań, do liczby pacjentów, będących pod opieką placówki (po przemnożeniu przez 1000)	Pomiar co kwartał, dla całego roku oraz docelowo także dla 5 lat. W przekrojach wg grup wiekowych (kapitacji) dla gminy, powiatu, województw, oraz łącznie dla kraju	Średnia dla gminy, powiatu, województwa i kraju Mediana dla gminy, powiatu, województwa i kraju	Dane rozliczeniowe NFZ
Wskaźnik S.19	Wartość punktów zużytych na diagnostykę w grupach wiekowych i grupach dyspanseryjnych (w horyzoncie czasowym)	Zużycie diagnostyki w ostatnim kwartale wyrażone w wartości punktowej (nie kwotowej) względem populacji wg grup wiekowych i dyspanseryjnych (kapitacji)	Pomiar co kwartał. W przekrojach wg grup wiekowych (kapitacji) dla gminy, powiatu, województw, oraz łącznie dla kraju	Średnia dla gminy, powiatu, województwa i kraju Mediana dla gminy, powiatu, województwa i kraju	Dane rozliczeniowe NFZ

Załącznik do uchwały Nr 23/2023/IV Rady Funduszu Zdrowia dnia 19 września 2023 r.

Rekomendacje Zespołu Problemowego Rady Narodowego Funduszu Zdrowia do spraw kryteriów jakościowych w alokacji środków przeznaczonych na świadczenia opieki zdrowotnej.

Założenia systemu benchmarkowania podmiotów leczniczych w zakresie jakości opieki zdrowotnej w rodzaju Podstawowa Opieka Zdrowotna.